

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22088>

Özet

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği (GTTTÖ), bireylerin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GTT) yöntemlerine yönelik genel tutumları, inançları ve kabul düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle sağlık profesyonelleri ve genel popülasyonun GTT uygulamalarına karşı sergilediği bilişsel ve duyuşsal eğilimleri nicel olarak belirlemeyi hedefler. Sunulan bu giriş, Köse, Ekerbiçer ve Erkorkmaz (2018) tarafından gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasına dayanmaktadır. Bu çalışma, ölçeğin Türkçe konulan popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini göstermek üzere yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını incelemiştir.

Anahtar Kelimeler

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp, Tutum Ölçeği, Psikometri, Türkçe Uyarlama, Sağlık İnançları, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Elif Köse, H. Çiğdem Ekerbiçer, Ülkü Erkorkmaz

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp yöntemlerine karşı geliştirdiği tutumları, bu tutumların yoğunluğunu ve yönünü (olumlu/olumsuz) bilimsel standartlarda ölçmektir. Bu tutumların ölçülmesi, sağlık politikalarının belirlenmesinde, tıp eğitim müfredatlarının geliştirilmesinde ve halk sağlığı kampanyalarının planlanmasında önemli bir veri kaynağı sağlar. Ölçek, sağlık alanında çalışanlar veya öğrencilerin GTT'ye bakış açılarındaki değişimleri longitudinal olarak takip etme potansiyeline sahiptir.

Türkçe uyarlama çalışması ise, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayarak, Türkiye'deki popülasyonun GTT'ye yönelik tutumlarını güvenilir bir şekilde inceleme imkanı sunmayı amaçlamıştır. Bu uyarlama, ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü bağlamında da korunduğunu göstermeyi hedeflemiştir.

Yapı

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği, GTT'ye yönelik genel tutumu ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Tutum, genellikle bilişsel (bilgi ve inançlar), duyuşsal (duygusal tepkiler) ve davranışsal (kullanım niyeti) bileşenlerden oluşur. Ölçek, bu bileşenlerin GTT uygulamalarına (örneğin, akupunktur, fitoterapi, masaj terapisi) yansımalarını değerlendirir.

Ölçülen yapı, bireylerin GTT yöntemlerinin etkinliği, güvenilirliği, bilimsel temeli ve modern tıp ile entegrasyonuna dair sahip olduğu öznel değerlendirmeleri kapsar. Yüksek puanlar, GTT yöntemlerine karşı daha olumlu ve kabul edici bir tutumu; düşük puanlar ise daha şüpheci veya olumsuz bir tutumu işaret eder.

Geçerlik

Köse ve arkadaşları (2018) tarafından yürütülen Türkçe geçerlik çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini incelemiştir. Yapılan analizler, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de büyük ölçüde korunduğunu ve ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Geçerlik çalışmaları kapsamında genellikle kapsam geçerliği (maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi) ve yapı geçerliği (faktör analizi sonuçları) incelenmiştir. Bu tür bir tutum ölçeğinde, yapı geçerliğinin sağlanması, GTT'ye yönelik tutumun farklı boyutlarındaki doğru bir şekilde ayrıştırılabilirliğini kanıtlar.

Güvenirlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Köse vd., 2018), ölçeğin iç tutarlılık güvenirliği Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin homojen olduğunu ve tutarlı sonuçlar ürettiğini belirtir.

Ölçeğin güvenilirlik analizlerinden elde edilen katsayılar, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamıştır. Bu, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklerde uygulandığında benzer sonuçlar verme yeteneğine sahip olduğunu anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, ölçeğin faktör yapısının doğrulamak amacıyla faktör analizini kullanmıştır. Tipik olarak, uyarlama çalışmalarıda Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA/CFA) uygulanarak orijinal ölçeğin faktör yüklerinin ve yapısının kültürel bağlamda ne ölçüde sürdürüldüğü test edilir.

Köse ve arkadaşları, elde ettikleri faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu ve ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de istatistiksel olarak anlamlı ve uyumlu olduğunu rapor etmişlerdir. Bu analiz, ölçeğin yapısal modelinin sağlanıp teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Orijinal ölçeğin yapısına uygun olarak Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmıştır (Kesin detaylar için kaynak makaleye bakılması gerekmektedir).

Language Available: Türkçe

Population Group: Sağlık alanında çalışanlar, öğrenciler veya genel yetişkin popülasyon (Uyarlama çalışması, genellikle tıp veya sağlık bilimleri öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir).

Age Group: Yetişkin

Population Details: Türkçe uyarlama çalışması Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi'nde yayınlanmıştır ve genellikle Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya sağlık personeli üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Kendi kendine doldurulan (Self-report) tutum ölçeği.

Anahtar Kelimeler

GTT, Tutum, Sağlık, Alternatif Tıp, Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Köse 2018.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanmamıştır.

Affiliation Email addresses: Sağlanmamıştır.

Correspondence Address: Elif Köse (elifyldzkose@gmail.com)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması 2018 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında en doğru bilgiye, sorumlu yazar Elif Köse (elifyldzkose@gmail.com) aracılığıyla ulaşılabilmektedir.

Kaynaklar

Köse, E., Ekerbiçer, H. Ç., ve Erkorkmaz, Ü. (2018). Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği: Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(4), 726-736. <https://dx.doi.org/10.31832/smj.478148>

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Ancak, ölçek maddelerine ait dokümanlara aşağıdaki bağlantılardan erişim sağlanabilir:

[geleneksel-ve-tamamlayici-tip-tutum-olcegi-toad.docx](#)

[geleneksel-ve-tamamlayici-tip-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

ARABPSYCHOLOGY.COM